

Sygn. akt VII U 270/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Małgorzata Kowalska

Protokolant sądowy - Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2015 roku w Lublinie

sprawy D. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania D. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 12 grudnia 2013 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że do ustalenia wysokości emerytury D. C. przyjmuje wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 41,26% wyliczony z lat 1972-1975, 1978, 1980-1989, 2008-2012.

Sygn. akt VII U 270/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 grudnia 2014 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) z urzędu przeliczył D. C. emeryturę od dnia 25 października 2013 roku, ustalając wysokość świadczenia wnioskodawczyni zgodnie z art. 183 tej ustawy tj. 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy. W decyzji tej wskazano, iż wyliczając część świadczenia na starych zasadach (zgodnie z art. 53) do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wariant najkorzystniejszy tj. przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1972 roku do 2012 roku, przy czym za lata 1972-1975 i 1979 przyjęto wynagrodzenia minimalne (decyzja – k. 46-49 akt emerytalnych).

W odwołaniu D. C. nie zgodziła się ze wskazaną decyzją podnosząc, że Zakład błędnie przyjął do obliczenia podstawy wymiaru składek wynagrodzenie minimalne za lata 1972-1975 i 1979 zamiast rzeczywiście otrzymywanego w tym okresie wynagrodzenia, od którego odprowadzane były składki oraz nieuwzględnienie wszystkich okresów składkowych i nieskładkowych (k. 2-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podnosząc, że sporny okres zatrudnienia tj. lata 1972 – 1975 i 1979 został przez wnioskodawczynię udokumentowany świadectwem pracy z dnia 2 września 2013 roku,

w którym została co prawda wskazana stawka wynagrodzenia określona godzinowo (10 zł za godzinę), jednak nie dokumentuje to faktycznie osiągniętego wynagrodzenia i nie może w związku z tym stanowić podstawy do przyjęcia tego za podstawę wymiaru emerytury (k. 6 a.s.).

Na posiedzeniu w dniu 4 grudnia 2014 roku D. C. wyjaśniła, że wnosi o uwzględnienie wynagrodzeń osiąganych przez nią w latach 1972 – 1975 oraz 1979 tj. w czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w L. na podstawie świadectwa pracy i wpisanej tam stawki godzinowej tj. 10 zł za godzinę, przy przyjęciu, że pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy pięć dni w tygodniu po 8 godzin oraz w soboty 6 godzin plus dodatek śniadaniowy w wysokości 6,60 zł dziennie (protokół – k. 21 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

D. C. uzyskała prawo do emerytury od dnia 25 października 2013 roku, tj. od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Decyzją z dnia 30 października 2013 roku ustalono wnioskodawczyni wysokość świadczenia emerytalnego w wysokości zaliczkowej, wobec nie zakończenia postępowania przed Wydziałem Ubezpieczeń i Składek (k. 22-23 a.e.).

Do wysokości świadczenia ustalonego w myśl art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przyjęto podstawę wymiaru przyznanej wcześniej renty, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 28,12%, nadto do ustalenia wysokości Zakład przyjął okresy składkowe w wymiarze 18 lat, 3 miesięcy i 20 dni oraz nieskładkowe w wymiarze 10 miesięcy i 15 dni. Do ustalenia wysokości emerytury w myśl art. 26 cytowanej ustawy przyjęto kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 200 154,10 zł. Ostatecznie wysokość emerytury określono na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej, przyjmując 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 i wyniosła ona 898,22 zł (k. 22 a.s.).

Po przeprowadzeniu dodatkowego postępowania, zaskarżoną decyzją Zakład przeliczył wnioskodawczyni z urzędu emeryturę. Do wyliczenia emerytury w myśl art. 53 ustawy emerytalnej przyjęto jako najkorzystniejszy wariant przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. lat 1972-1975, 1978, 1980-1989 oraz 2008-2012. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 40,26%, przy czym za lata 1972-1975 oraz 1979 przyjęto wynagrodzenie minimalne. Ponadto do wyliczenia emerytury Zakład uwzględnił 19 lat, 11 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 10 miesięcy i 25 dni okresów nieskładkowych. Wysokość emerytury w myśl art. 183 wyniosła 932, 12 zł (k. 40-41 a.e.).

W toku postępowania dołączono akta osobowe wnioskodawczyni z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. w okresie od dnia 15 listopada 1972 roku do dnia 2 lipca 1979 roku (k. 25 a.s.). Z akt tych wynikało, iż D. Czerniak była zatrudniona w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...), (...) od dnia 15 listopada 1972 roku i wówczas zgodnie z angażem przyznano jej wynagrodzenie według kat. II – stawka 6,30 zł/godz. Od dnia 1 stycznia 1974 roku stawka wynagrodzenia godzinowego została jej podwyższona do kwoty 6,80 zł/godz., zaś od 1 sierpnia 1974 roku do kwoty 7 zł/godz. W okresach: od 1 marca 1975 roku do 30 września 1975 roku, od 1 października 1975 roku do 1 października 1976 roku, od 1 października 1976 roku do 28 lutego 1978 roku oraz od 10 czerwca 1978 roku do 30 czerwca 1979 roku D. C. przebywała na urlopach bezpłatnych z tytułu opieki nad dzieckiem. W przerwie pomiędzy urloпами bezpłatnymi tj. od 1 marca 1978 roku do 9 czerwca 1978 roku ustalono jej wynagrodzenie wg. III kategorii ze stawką 8 zł/godz., którą od dnia 1 kwietnia 1978 roku podwyższono do stawki 10 zł/godz., co wiązało się również z przeszerogowaniem do kategorii IV wynagrodzenia. Z dniem 2 lipca 1979 roku odwołując zakończyła pracę w Przedsiębiorstwie (...) w L.. W aktach osobowych nie znalazła się informacja o innych niż stawki godzinowe składnikach wynagrodzenia, jedynie w świadectwie pracy wykazano, iż wypłacano dzienny dodatek śniadaniowy w wysokości 6,60 zł. Brak jest natomiast informacji w jakich okresach i w jakiej wysokości wypłacano ten dodatek (akta osobowe k. 25 a.s. oraz opinia ekonomiczna k. 32-39 wraz załącznikami).

Uwzględniając wyżej wskazane wartości wykazane w angażach oraz przyjmując, iż wnioskodawczyni pracowała 8 godzin dziennie, tak od poniedziałku do piątku jak i w soboty oraz pomijając dodatek śniadaniowy, którego wartości

w poszczególnych okresach nie można było ustalić (co stanowi ekonomiczne uproszczenie mające na celu rekompensatę pominiętego dodatku) należało przyjąć, iż wynagrodzenia wnioskodawczyni wyniosło:

- 1972 roku – 1 562,40 zł

- w 1973 roku – 15 372 zł

- w 1974 roku – 16 507,20 zł

- w 1975 roku – 2 688 zł

- w 1979 roku (do 2 lipca) – 173,20 zł.

Przy przyjęciu takich wartości wynagrodzeń za wskazane lata zamiast wynagrodzeń minimalnych powoduje, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 41,26% (zamiast 40,26%), a co za tym idzie emerytura wyliczona w myśl art. 53 ustawy emerytalnej wzrasta do wartości 1 075,91 zł. Zmiana wysokości tej części emerytury powoduje, iż emerytura obliczona w myśl art. 183 ustawy emerytalnej wynosi od dnia 1 stycznia 936,83 zł (opinia biegłego k. 32-39 a.s.).

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o powołane dowody z dokumentów. W ocenie Sądu dokumenty w postaci akt osobowych ubezpieczonej, zawierających angaże z wskazanymi stawkami godzinowymi za okres objętym sporem stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach dotyczących wysokości należnego ubezpieczonej wynagrodzenia w zakresie składników wynagrodzenia. Autentyczność pozostałych dokumentów w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Rozstrzygnięcie w sprawie Sąd oparł również na wnioskach zawartych w opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości (...) lutego 2015 roku oraz opinii uzupełniającej z dnia 8 maja 2015 roku. Biegły szczegółowo przeanalizował dokumentację zawartą w aktach osobowych ubezpieczonej oraz w aktach pracy i organu rentowego, na co w sposób jednoznaczny zdaniem Sądu wskazuje treść opinii, w celu określenia wysokości wynagrodzenia skarżącej w okresie od 15 listopada 1972 roku do dnia 2 lipca 1979 roku oraz przeliczenia wysokości emerytury według najkorzystniejszego dopuszczalnego przez prawo wariantu. Treść wniosków opinii w pełni czynni zadość zleceniu Sądu określone w postanowieniu z dnia 31 grudnia 2014 roku (k. 19 a.s.). Biegły w sposób szczegółowy zaprezentował metodę w oparciu o którą dokonał wyliczeń w celu realizacji zleceń Sądu. Wnioski zawarte w powołanej opinii co do okoliczności określonych przez Sąd są wystarczająco uzasadnione i z tych względów wskazane opinie Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne, miarodajne i wyczerpujące, a przez to przedstawiające wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu. Kierując się powyższymi wskazaniami Sąd Okręgowy w całości podzielił wnioski biegłego.

Wskazanej oceny w żadnej mierze nie zmienia fakt zastrzeżeń podniesionych przez organ rentowy, których treść była o tyle niejasna, że końcowo organ rentowy uznawał wyliczenia dokonane przez biegłego. Pomimo to biegły w opinii uzupełniającej jeszcze raz powtórzył założenia przyjęte do obliczenia poszczególnych składników wynagrodzenia wnioskodawczyni w spornych latach. Ostatecznie, po wydaniu opinii uzupełniającej żadna ze stron nie kwestionowała ustaleń opinii (k. 62-63 oraz 70v a.s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie D. C. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie

przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl przywołanego art. 15 ust. 6 cytowanej ustawy na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Do okoliczności spornej w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji oraz treść odwołania należy możliwość uwzględnienia przy ustalaniu wysokości świadczenia emerytalnego ubezpieczonej osiąganego przez nią wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. w okresie od 15 listopada 1972 roku do 2 lipca 1979 roku w wysokości wyższej od przyjętych przez organ rentowy kwot odpowiadających minimalnemu wynagrodzeniu za pracę w odniesieniu do lat 1972-1975 i 1979.

W zaskarżonej decyzji z dnia 12 grudnia 2014 roku do ustalenia podstawy wymiaru składek Zakład przyjął za ten okres kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników w wysokości uwzględniające obowiązujące we wskazanym okresie stawki takiego wynagrodzenia, podnosząc okoliczność, że nie przedstawiono za ten okres żadnych dokumentów płacowych a jedynie świadectwo pracy, z określoną stawką godzinową, bez informacji w jakim okresie ona obowiązywała i jaka była ilość godzin przepracowanych w danym miesiącu i roku.

Tymczasem przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić w sposób pewny wysokość wynagrodzenia należnego ubezpieczonej w okresie objętym sporem. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonej należało przyjąć przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z innych 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, w tym z lat w których skarżąca osiągnęła wynagrodzenie, którego wysokość ustalono w niniejszym postępowaniu, niż przyjął organ rentowy w decyzji z dnia 12 grudnia 2014 roku. Przyjęta przez Zakład do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonej przeciętna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych, tj. od 1972 roku do 1975 roku, w 1978 roku, od 1980 roku do 1989 roku oraz od 2008 roku do 2012 roku, okazała się rozwiązaniem najkorzystniejszym, jednak skorygowana została w niniejszym postępowaniu w odniesieniu do lat 1972 – 1975 o wynagrodzenia wynikające z dokonanych przez Sąd ustaleń. Wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury o wartości 41,26% pozwolił na określenie wysokości świadczenia w części wyliczonej zgodnie z art. 53 na kwotę 1.075,91 złotych brutto.

Zasadnym zatem było ustalenie D. C. prawa do przeliczenia emerytury przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 41,26%, wyliczonego z lat 1972-1975, 1978, 1980-1989 oraz 2008-2012. Zatem zaskarżona decyzja z dnia 12 grudnia 2014 jako nie odpowiadająca prawu podlegała zmianie we wskazanym zakresie.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.